

Bannier buitengewoon hoogleraar Advocatuur

Het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam heeft mr. F.A.W. Bannier eind vorig jaar benoemd tot buitengewoon hoogleraar Advocatuur. Hij volgt mr. L.H.A.J.M. Quant op. In de elektronische nieuwsbrief Orde van de Dag verscheen eerder al een vraaggesprek met de nieuwe hoogleraar. Aangezien niet alle advocaten deze nieuwsbrief ontvangen, wordt dat vraaggesprek hier opnieuw geplaatst.

Weet u waarom de benoeming zo veel tijd heeft gekost?

‘Nee. Dat moet u ook maar aan decaan Zwemmer van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de UvA vragen. Zeker is dat de benoeming met het oog op de Bachelor/Master niet te vroeg komt. Haast is geboden. Ik heb ten opzichte van mijn nieuwe collega’s natuurlijk een behoorlijke achterstand in te halen. Overigens verdient opmerking dat ik ook in een gespreid bedje val. Professor Quant heeft de positie van buitengewoon hoogleraar Advocatuur stevig op de kaart gezet.’

U geniet binnen een deel van de balie bekendheid door uw Amsterdamse dekenaat. Voor de mensen die u minder goed of niet kennen: wat heeft u zoal gedaan?

‘Ik ben, op drie weken na, 38 jaar advocaat. Ik heb met enkele korte onderbrekingen altijd bij Nauta-Dutilh gewerkt. Dat heette in 1966 nog Van Haersolte Kalf en Kappeyne. Toen ik begon waren we met zestien man het grootste kantoor in Nederland.

Mijn specialisme was het vervoerrecht. Begin jaren negentig droogde die praktijk op, dus toen ben ik me gaan richten op het ondernemingsrecht. Voor Nauta heb ik in die tijd ook de afdeling Corporate Litigation opgezet.

Het Amsterdamse dekenaat van 1998 tot 2001 is een echte cesuur in mijn loopbaan geworden. Het dekenaat is enig om te doen, maar het is ook lood- en loodzwaar. Je hebt erg veel verantwoordelijkheden: er belanden iedere dag nieuwe dossiers op je bureau, je bent verantwoordelijk voor het voorbereiden van de vergaderingen en voor het functioneren van het Bureau van de Orde. Je wordt talloze keren per dag gebeld. Het is intellectueel weliswaar minder belastend dan de advocatuur, maar fysiek zeker niet.

Probleem was ook dat ik in het begin de praktijk

foto: Chris van Houts

ben blijven uitoefenen. Het gevolg daarvan was dat ik voortdurend het gevoel had tekort te schieten: besteedde ik tijd aan de Orde, dan voelde ik mij schuldig tegenover mijn kantoor en maten, deed ik advocatenwerk, dan voelde ik mij schuldig jegens het Bureau. Kortom, die combinatie, dat kan gewoon niet meer. Althans, zeker niet in Amsterdam.

Tot slot: je raakt soms betrokken bij zeer intense ruzies. Laatste werd er in het *Advocatenblad* nog lovend geschreven over mijn bemiddeling bij strubbelingen tussen Stibbe en Freshfields. Ik heb daar inderdaad mee gescoord, maar eigenlijk was het een makkie. Bij grote kantoren wordt er over

het algemeen redelijk zakelijk met dergelijke strubbelingen omgegaan. Dat ligt bij kleine kantoren vaak anders. Dat zijn soms regelrechte echtscheidingen.’

Geeft uw carrière ook blijk van wetenschappelijke belangstelling?

‘Ik heb na mijn afstuderen een aantal jaren nagedacht over het doen van promotieonderzoek, maar ja, ik ging de praktijk in. Toen is het er niet meer van gekomen. Ik heb in de loop der jaren regelmatig gepubliceerd, zij het niet heel erg veel. Ik heb wel heel veel gedoceerd, bijvoorbeeld PAO-cursussen aan verschillende universiteiten.’

Waar gaat u zich de komende jaren mee bezighouden? 'Ik ga mij vooral richten op kwesties rond ethiek van de advocatuur. Ik wil gaan nadenken over de plaats van de advocaat in de samenleving. Dan kom je al snel op zaken als de geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht. Ook de onafhankelijkheid van de advocaat, die mij zeer aan het hart gaat, verdient nadere studie. Echt een onderwerp waar je eindeloos over kunt schrijven. Daarnaast heb ik natuurlijk ook de rol om studenten te enthousiasmeren voor de advocatuur. Daar heb ik echt vreselijk veel zin in. Van Haersolte was leermeester van een hele generatie advocaten, waaronder ikzelf. Hij was een echte onderwijzer. Een beetje van dat talent steekt, naar ik hoop, ook in mij.'

Hoe is het in uw ogen gesteld met de ethiek van de advocatuur?

'De Nederlandse advocatuur functioneert mijns inziens goed. Advocaten werken over het algemeen keihard en beschikken over een groot sociaal gevoel. Er is natuurlijk een kleine groep die het alleen voor het geld doet. Bekend is het adagium: 10% van de klanten is goed voor 90% van de klachten en 10% van de advocaten goed is voor 90% van de klachten. Dat neemt niet weg dat je als deken wel eens gefrustreerd bent over het soms te weinig doortastende optreden van de tuchtrechter.'

Beschikt de tuchtrechter over voldoende instrumenten om krachtdadig op te treden?

'Er wordt vanuit allerlei actiegroepen al lange tijd aangedrongen op openbaarmaking van de namen van advocaten die over de schreef gaan. Die actiegroepen hebben een punt, want een slechte advocaat kan onnoemelijk veel schade aanrichten. Aan de andere kant ben ik beducht voor het afbreukrisico dat dat met zich meebrengt. Eén persistente klager kan, of hij nou gelijk heeft of niet, de advocaat al een slechte reputatie bezorgen. Maar misschien is een tussenweg mogelijk. Je zou kunnen denken aan het introduceren van openbaarmaking als extra maatregel die door de tuchtrechter opgelegd kan worden.'

(LW)

Nauta heeft als laatste van de groten nog eigen trustkantoor

Micha Kat, journalist

In het kader van het wereldomvattende Parmalat-schandaal werd begin januari bekend dat NautaDutilh als enig groot Nederlands advocatenkantoor nog beschikt over een eigen trustkantoor, Forum Administrations. Forum besteedt het trustwerk voor bepaalde Nauta-clënten uit aan een onafhankelijk Nederlands trustkantoor, Amaco. Amaco voert beheerstaken uit voor alle drie in Nederland gevestigde vennootschappen van Parmalat.

De drie financiële vehikels hadden twee doelen: het verminderen van de fiscale druk voor Parmalat en het trekken van geld uit de kapitaalmarkt. Hiertoe schreef Parmalat Finance Corporation enkele grote obligatieleningen uit. Joan van Marwijk Kooij, co-MP van Nauta, is tevens mededirecteur van Forum, samen met collega-partner Gerard Carrière. De derde directiezetel van Forum wordt bekleed door Amaco. Forum bekleedt weer directiezetels bij alle drie de Nederlandse Parmalat-vennootschappen. Daarnaast zitten in deze directies steeds door Parmalat benoemde personen.

Het ontplooiën van trustactiviteiten wordt gezien als riskant voor advocatenkantoren. Mede hierom

verkochten kantoren als Stibbe (aan ATC), Baker & McKenzie (aan ING) en Van Doorne (aan Insinger de Beaufort) hun trustkantoren in de jaren 1999 en 2000. Allard Metzelaar, bestuurder van Stibbe: 'Het is zo risicovol omdat je nooit precies weet wat je nu eigenlijk precies aan het besturen bent. Je kunt ernstige reputatieschade oplopen. Het was verstandig van ons deze activiteit af te stoten.' Albert van Marwijk Kooij, MP van Van Doorne, ooit eigenaar van een van 's lands grootste trustkantoren: 'Je moet zoiets strikt scheiden van het advocatenkantoor. In het geval van Nauta is het de vraag of ze het verstandig gedaan hebben.'

Heeft Nauta zich zonder te beschikken over voldoende informatie laten misbruiken door een Italiaanse frauduleuze vennootschap? Nauta is op twee manieren betrokken bij Parmalat: als advocatenkantoor en (via Forum) als bestuurder bij de Nederlandse Parmalat-vennootschappen. Joan van Marwijk Kooij gaat niet in op de aard van het werk dat Nauta voor Parmalat deed, maar geeft wel aan dat het geen fiscaal werk betrof. Op de vraag waarom Nauta het trustbedrijf niet heeft verkocht, zegt hij: 'We hebben zeker wel eens overwogen het van de hand te doen, maar het is er niet van gekomen. We beseffen ons overigens terdege dat dit vervelende gevolgen voor de reputatie kan hebben.' De trustactiviteiten zijn afkomstig van kan-

toor Dutilh Van der Hoeven & Slager en kwamen bij de fusie in 1990 terecht binnen Nauta Dutilh.

Naast Nauta Dutilh heeft ook Stibbe advieswerk gedaan voor Parmalat in Nederland. Van belang daarbij is de vraag of ook is geadviseerd bij de uitgifte van de omstreden obligaties. Metzelaar: 'Wij hebben op verzoek van Parmalat een *legal opinion* afgegeven aan een bank in het kader van een aankoop door Parmalat van de eigen obligaties, een *buy back*. Bij de obligatieleningen zelf zijn we niet betrokken geweest. Daarvoor moet je ergens anders zijn. Waar? Bij Nauta, denk ik.' Van Marwijk Kooij: 'We waren bij een aantal obligatieleningen betrokken, maar niet meer sinds december 2002.'

De obligatieleningen die de kern lijken te vormen van het schandaal werden uitgeschreven vanuit Italië, de VS en Nederland. De effecten lijken vooral te zijn geplaatst bij grote, institutionele beleggers (zogenoemde private placements) waarbij een prospectusverplichting en een due diligence kunnen worden vermeden. De SEC is inmiddels een onderzoek gestart naar de rol van de Amerikaanse banken en ook de Nederlandse AFM gaat onderzoek doen.

(Zie over de nieuwe Wet toezicht trustkantoren het eind van de rubriek *Sluitstuk Senaat, aan het eind van de Actualiteiten, red.*)